HALÁLOS ÁGYÁN TETT VALLOMÁST AZ UTOLSÓ SZEMTANÚ

Hatvanéves a roswelli ufólegenda

Hatvan éve került fel a térképre Roswell, egy sivatagi kisváros az amerikai Nevada államban, ahová ezekben a napokban újra ufóhívők ezrei zarándokolnak, hogy megemlékezzenek a parajelenségek történetének fordulópontjáról. Nemrég nyilvánosságra hozták annak a tavaly elhunyt hadnagynak a nyilatkozatát, aki 1947-ben közleményt adott ki arról, hogy Roswellben azonosítatlan repülő tárgy zuhant le, ám később a hadsereg módosította álláspontját. A férfi részletesen leírja, milyenek voltak a megtalált idegenek, és hogyan fedte el a hadsereg az esetet. Ez sem győzött meg azonban minden kétkedőt.

1947. július 8-án különös hír járta be a világot: repülő csészealj zuhant le egy amerikai légitámaszpont közelében – közölte izgatottan minden rádióállomás és tévécsatorna. A hadsereg előbb elismerte az ufó létezését, ám néhány órával később közleményben cáfolták a hírt, mondván, hogy valójában egy időjárási ballonról van szó – túl későn: a roswelli mítosz megszületett.

A nevadai kisváros szempillantás alatt világhírű lett, és az ufókultusz hatvan év után is virágzó üzlet. Még múzeum is épült, ezekben a napokban pedig a világ minden tájáról érkezett ufológusok tartják találkozójukat a helyszínen.

Azon a régi nyáron az amerikai sajtóban a roswelli eset előtt is minden a repülő csészealjak körül forgott: június 24-én Kenneth Arnold amatőr pilóta éppen Washington állam felett járt, amikor hirtelen kilenc, fényesen csillogó tárgyat látott hatalmas sebességgel elszáguldani gépe mellett mintegy húsz kilométerre. Beszámolójából vezető hír lett minden lapban. „Nyári uborkaszezon volt és akkoriban kezdődött az űrkorszak" – mondta Werner Walter hobbicsillagász, az ufók regisztrálásával foglalkozó mannheimi CENAP alapítója.

Kicsi, zöld marslakók

1947-ben még sokan hittek a 19. század vége felé keletkezett legendában, miszerint a Mars felszínén megfigyelt különös képződmények csatornák, amelyekben „kicsi zöld humanoidok" élnek. „Még nem derült ki, hogy az egész csatornadolog nem más, mint optikai csalódás" – mondta az amatőr csillagász. Tovább gerjesztette a hisztériát, hogy gyakran szoktak héliummal töltött luftballonokat eregetni, főleg rodeóversenyeken. A szálldosó fényes ballonokat rengetegen nézték repülő csészealjnak, a téma ezért nem került le az újságok címlapjáról.

Így aztán remekül előkészített terepen robbant ki a roswelli ügy. Egy gyáros jutalmat ajánlott annak, aki repülő csészealjjal tud szolgálni. A felhívásra egy birkatenyésztő jelentkezett. Állítása szerint éppen ilyesmi landolt a farmján, de a fóliából, ragasztószalagból és bambuszrudakból összetákolt szerkezetről egy meteorológus megállapította, hogy ismeretlen eredetű időjárás-vizsgáló ballon maradványa. Walter szerint a katonai szóvivő közleménye nélkül nem is figyelt volna fel senki az esetre.

Cikkek, könyvek, filmek

Az izgalom viszonylag hamar alábbhagyott. Egy idő után már nem volt érdekes, és csak harminc évvel később keletkezett az, amit ma a roswelli ufóesetként ismer a világ. Charles Berlitz és William Moore 1980-ban megjelent könyve hozta meg a fordulatot. Az új elemekkel kiegészített és misztikus csomagolásban tálalt történet szerint a hadsereg emberei földön kívüli lények maradványait találták Roswell mellett, és a leletet a szigorúan őrzött Area 51 nevű területre szállították. Az ügyről cikkek, tévéműsorok, könyvek és filmek tömege jelent meg, és robbanásszerűen emelkedésnek indult az ufóhívők száma, bár minden bizonnyal arról lehetett szó, hogy lezuhant egy kísérleti kémhőlégballon, amit a hidegháború kellős közepén nem akartak világgá kürtölni.

Roswell Daily Record

Claims Army Is Stacking Courts Martial

RAAF Captures Flying Sau
On Ranch in Roswell Reg

House Passes Tax Slash by Large Margin

Security Council Paves Way to Talks On Arms Reductions

No Details of Flying Disk Are Revealed

Ex-King Carol Weds Mme. Lu

Miners and Operator

A légierő elfogta a repülő csészealjat – írta a helyi napilap

Váratlan fordulat

A rejtély váratlan fordulatot vett a múlt héten: a támaszpont sajtókapcsolati ügyeit intéző, és a két nyilatkozat kiadásért felelős tiszt, az egy évvel ezelőtt elhunyt Walter Haut hadnagy ugyanis egy olyan esküvel hitelesített nyilatkozatot hagyott hátra, amelyet csak most nyithattak fel. A szöveg az összesküvés-elméletek legvadabb feltételezéseit támasztja alá: a tiszt szerint ugyanis az időjárási ballon csak egy fedősztori volt, és a valódi tárgyat a hadsereg egy közeli hangárban tárolta.

A szövegben említést tesz egy olyan magasrangú találkozóról, ahol a bázis parancsnoka, William Blanchard ezredes mellett a légierő tábornoka, Roger Ramey értekezett az ügyről. Haut szerint az értekezleten az ufó darabjait is körbeadták, és senki nem tudta azonosítani az anyagot. Szerinte ekkor döntöttek arról, hogy baleesetnek állítják be az esetet, és a sajtónyilatkozatra azért volt szükség, hogy azzal a nyilvánosság számára ismeretlen, második helyszínt eltitkolják. Ott ugyanis több és értékesebb roncsot találtak.

Haut ezután elmeséli, hogy Blanchard elvitte a 84-es épületnek nevezett hangárba, és megmutatta neki a járművet. A hadnagy szerint egy fém, tojásalakú tárgyat látott, amely 3,6–4,5 méter hosszú, és 1,8 méter széles lehetett. Alatta egy ponyvával félig letakart, két földönkívüli test feküdt, amelynek viszonylag nagy feje volt, és 120 centi magasak lehettek. Az irat végén Haut megjegyzi: „biztos vagyok benne, hogy egy világűrből származó űrhajó és annak legénysége lehetett".

A szkeptikusok persze azonnal kétségbe vonták Haut történetét is, mondván semmi bizonyíték nincs az abban állítottakra. Szerintük az a leggyanúsabb az ügyben, hogy a tiszt miért nem beszélt az élményeiről. Az elméletet támogató hívők szerint erre egyértelmű válasz adható: a hadnagy ugyanis attól félt, hogy kinevették volna.

Az amerikai hadsereg egyébként politikai nyomásra 1994 júliusában egy kiadványban próbálta összegezni a kérdést. A munkából az derül ki, hogy a sivatagban akkor a szigorúan titkos Mogul projektet folytatták, amelynek során különleges műszerekkel felszerelt ballonokat engedtek fel a felső atmoszférába, hogy azokkal a lehetséges szovjet atomkísérletek nyomait keressék. A helyiek által látott, alacsony szürke testek pedig a ballonból kiesett, tesztelésre használt próbababák lehettek.

Ufómúzeum is épült a nevadai településen

Ma teleszkópokkal keresik a földönkívülieket

A csillagászok továbbra is kutatnak földönkívüliek után. Épül például az SKA (Square Kilometer Array), az eddigi legnagyobb rádióteleszkóp, amelynek több ezer antennája egy négyzetkilométert foglal el. „Ha létezik földön kívüli civilizáció és rádiójeleket is használnak, az SKA várhatóan venni fogja az adást" – mondta Norbert Junkers, a bonni Max-Planck Rádiócsillagászati Kutatóintézet munkatársa. A legújabb trend, hogy a földi légkör hatásait kikerülve a világűrbe telepített teleszkópokkal kutatják a világmindenséget.

VÁSÁRHELYI CSALÁD ŐRZI A ROKONSÁG EMLÉKÉT

Kossuth Lajos és a Meszlényiek

Két szálon is kapcsolódott Kossuth Lajos a Meszlényi családhoz. Második felesége Meszlényi Teréz volt, míg Zsuzsanna nővérét Meszlényi Rudolf vette feleségül. A család vásárhelyi ága több történetet is őriz a jeles rokonról, akinek egy lajbi hátába varrva még pénzt is küldtek a száműzetésbe.

Jeles családi hagyományt ápol a vásárhelyi Meszlényi família, melynek egyik rokona, Meszlényi Terézia Kossuth Lajos második felesége volt. Az Egressy Gábor, Jókai Mór és Csernátonyi Lajos képviselő kíséretében Vásárhelyre szekerező Kossuth Lajos 1848. október 3-án mondott gyújtó hatású toborzóbeszédet. Ezt követően – a családi hagyomány szerint – nem a régi Fekete Sasban szállt meg, hanem felesége rokonainál töltötte az éjszakát.

– Lídia dédnagyanyám rengeteget mesélt arról, hogy Kossuth az október 3-áról 4-ére virradó éjszakát náluk töltötte – mondta a Meszlényi család egyik leszármazottja. Úgy tudja, Kossuth itt válaszolt arra a Honvédelmi Bizottmánytól kapott levélre, mellyel a futár Vásárhelyen érte utol. A Honvédelmi Bizottmány elnöke a valóságban a városból hat levelet is írt, az egyikben amnesztiát adott Rózsa Sándornak, a híres betyárnak.

A Honvédelmi Bizottmánynak címzettet íródeákja vitte tovább Szegedre, aki váltólovat a vendéglátótól, Meszlényi Györgytől kapott.

Kossuthot a szabadságharc bukása után is segítették Vásárhelyről. Dura János helyi nemzetőr volt az egyik, aki lekísérte a határra a Törökországba menekülő, s ott menedékjogot kapó államférfit.

A családi emlékek közé sorolja azt is a Meszlényi leszármazott, hogy anyai nagyapja, Barta Mihály gyűjtésből származó pénzt vitt Törökországba az anyagiakban szűkölködő kormányzónak.

– Egy lajbi hátába varrták be az asszonyok az aranypénzből álló küldeményt. Ezt nagyapám magára vette, s kalandos körülmények között, bujkálva szökött át a határon, hogy kézbesítse a címzettnek. Kossuth hálából és igazolásként egy hajfürtjét küldte viszsza, s egy róla készült rézkarcot ajándékozott a családnak. A hajfürt az elmúlt évszázadokban sajnos elkallódott. A rézkarc azonban ma is féltve őrzött ereklye, ahogy az a két kávéscsésze is, melyből Kossuth és vendéglátója, Meszlényi György itta a feketét. A család azt a gondolkodószéket is ereklyeként őrizte egészen 1944-ig, melyben Kossuth a válaszlevelét írta. De a széket a Bercsényi utcai házba beszállásolt román katonák távozásukkor elvitték magukkal.

Hogyan rokonok a vásárhelyi Meszlényiek a dunántúliakkal? A leszármazott úgy tudja, a család egykoron két ágra szakadt. A katolikusok Veszprém megyében maradtak, míg a reformátusok Békésbe költöztek. Közülük négyen is béreltek földet Vásárhely határában, s lettek végül vásárhelyiek. Kossuth Lajos a korabeli dokumentumok szerint több szálon is kapcsolódott a Meszlényi családhoz. Második feleségét, Meszlényi (az eredeti írásmód szerint Meszleny) Teréziát édesanyja, Kossuth Lászlóné révén ismerte meg. Kossuth 1836-ban költözött Pestre, s mamája a tágas pesti lakásban, a városi megélhetés költségeinek enyhítésére kvártélyos nemes kisasszonyokat is tartott, szerény fizetségért. Ezek közé tartozott Meszlényi Teréz, akit Kossuth 1841. január 9-én vett feleségül. A házassági anyakönyvből kiderül, hogy a menyasszony a Veszprém megyei Kisdémen lakott – tudhatjuk meg *Sárváry Mariann* 1993-ban írt bölcsészdoktori disszertációjából. A Kossuth és a Meszlényi család még egy ágon kapcsolódott egymáshoz, hiszen Kossuth Zsuzsannát, Kossuth Lajos nővérét viszont Meszlényi Rudolf vette feleségül. A későbbi kormányzó és Terézia házassága olyan tartós maradt, hogy a feleség a száműzetésbe is követte férjét, mégpedig kalandos körülmények között: A haját levágatva, álruhában szökött át az osztrák őrvonalon, majd a szerb–török határt már angol útlevéllel lépte át. Meszlényi Terézia 1865. szeptember 1-jén Turinban (azaz Torinóban) hunyt el. Kossuth haláláig gyászolta.

KOROM ANDRÁS

Névtelenséget kért

Nem kívánt névvel szerepelni a nyilvánosság előtt a Meszlényi család vásárhelyi leszármazottja. Elárulta: néhány évvel ezelőtt polémia alakult ki a helytörténészek között arról, hogy hol töltötte Kossuth azt a bizonyos éjszakát. Akkor több támadást is kapott, mondván: kisajátítja magának Kossuthot. A Meszlényi név azonban nem hal ki. A leszármazott fia néhány évvel ezelőtt második vezetéknévként felvette ősei nevét.